

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО»**

*(кафедри теорії та методики практичної психології,
кафедра психіатрії, медичної та спеціальної психології)*

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(кафедра мовної та психолого-педагогічної підготовки)

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ**

(кафедра психології)

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(кафедра практичної психології)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Збірник наукових праць
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

19 травня 2023 року

Одеса – 2023

УДК 001+159.9 (063)
ББК 72+88.4
З-41

Друкується за рішенням Вченої ради соціально-гуманітарного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 11 від 30.06.2023 року).

Організаційний комітет:

О. В. Вдовіченко – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики практичної психології Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

І. П. Кондратьєва – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психіатрії медичної та спеціальної психології Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Т. М. Лазоренко – кандидат психологічних наук, доцент кафедри теорії та методики практичної психології Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Актуальні проблеми практичної психології : збірн. наук. праць Всеукр. наук.-практич. інтернет конф. (19 травня 2023 року, м. Одеса). Одеса, 2023. 218 с.

В збірник увійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів, яка присвячена актуальним проблемам практичної психологічної науки. Тематика наукових праць присвячена переважно теоретичним та практичним аспектам сучасної психологічної науки.

Для здобувачів, аспірантів, молодих науковців психологічних та педагогічних вузів.

При цьому кореляційний зв'язок між ними негативний. Також був виявлений кореляційний зв'язок між акцентуацією застрягання і стратегією співробітництва. Виявлений кореляційний зв'язок між такою акцентуацією як збудливість і такою стратегією поведінки як компроміс. Акцентуація гіпертимність корелює із стратегією суперництва.

Література

1. Ложкин Г.В., Повякель Н.И. Практическая психология конфликта. Киев.: МАУП, 2002. 256 с.
2. Роберт М.-А., Тільман Ф. Психологія індивіда і групи. К.: Прогрес, 1988. 256 с.

ВІДНОСИНИ ПАРТНЕРІВ У ШЛЮБІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ДИТИНИ

Єрмак К.С., Кондратьєва І.П.

*Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(м. Одеса, Україна)*

Тема, що вивчається, є актуальною, оскільки сучасний світ стрімко змінюється, в тому числі і відносини між людьми. Зростає кількість розлучень і розривів шлюбу, і це пов'язано зі збільшенням кількості дітей, які стикаються з проблемами психологічного розвитку. Взаємовідносини між батьками є одним із головних факторів, що впливають на розвиток дитини, тому необхідно досліджувати цю проблему: чи часто батьки сваряться з дитиною, як вони поведуться один з одним, які слова і дії бачить дитина, як приклад у своїй сім'ї, як батьки ставляться до дитини, незалежно від того, чи сварилися вони, чи є у них натягнуті стосунки, чи є маніпуляції дитиною – як це відображається на дитині в цілому.

Розуміння того, як відносини між партнерами впливають на розвиток дитини, може допомогти розробити ефективні методи виховання та підтримки дітей, щоб вони могли вирости щасливими та психологічно здоровими дорослими. Крім того, дослідження можуть допомогти сім'ям підтримувати здорові стосунки, що може позитивно вплинути на розвиток дітей і знизити ризик психологічних проблем. Тому ця проблема має велике значення для практичної психології та розвитку людини в цілому. [1].

Виходячи з актуальності проблеми, ми поставили перед собою мету: дослідити вплив стосунків партнерів у шлюбі на розвиток дитини, проаналізувати фактори, що впливають на формування позитивних і негативних стосунків, а також визначити можливі наслідки негативних і позитивних стосунків для психологічного розвитку дитини.

У дослідженні також висвітлено питання визначення понять «шлюб», «стосунки між партнерами», «розвиток дитини» та їх взаємозв'язки. Дослідження спрямоване на визначення особливостей взаємодії батьків у шлюбі та її вплив на психологічний розвиток дитини, а також пошук практичних рекомендацій щодо збереження здорових стосунків між батьками та позитивного впливу на розвиток дитини.

Методи дослідження – для вирішення поставлених завдань використовувався комплексний підхід, який полягав у поєднанні теоретичного аналізу наукових джерел із застосуванням емпіричних досліджень, а також методи: спостереження, бесіда, стандартизовані анкети, складені нами за темою. опитувальних досліджень, для батьків і для дітей із сімей з різними типами поведінки.

Проаналізувавши великий список літератури з вивчення даної теми, було встановлено, що відносини між партнерами у шлюбі та їх вплив на розвиток дитини є важливою темою психології та сімейної терапії. Партнери подружжя мають великий вплив на розвиток дитини, тому що дитина росте і розвивається в контексті сімейного середовища, в якому батьки взаємодіють один з одним і з дитиною. Існують різні підходи і теорії, які допомагають зрозуміти взаємозв'язок між партнерськими відносинами і розвитком дитини [4].

Одним із аспектів впливу стосунків партнерів у шлюбі на розвиток дитини є їх емоційний розвиток. Дитина вчиться виражати і розуміти свої емоції, спілкуючись з батьками. Якщо відносини між партнерами в сім'ї відносно стабільні і позитивні, це може сприяти розвитку позитивних емоцій у дитини, таких як радість і задоволення. З іншого боку, конфлікти та негативні стосунки між батьками можуть викликати у дитини почуття страху, тривоги та невпевненості, що може негативно позначитися на її емоційному розвитку.

Стосунки між батьками можуть вплинути на соціальний розвиток дитини. Дитина вчиться соціальним навичкам і взаємодії з навколишнім середовищем, включаючи своїх батьків [2].

Якщо батьки демонструють позитивні соціальні навички, такі як співпраця, емпатія та повага, у дитини ймовірніше буде розвинути ці якості. Негативні стосунки та конфлікти між батьками можуть призвести до того, що дитина навчиться агресії, конфліктів та інших негативних соціальних навичок.

Вони також можуть впливати на когнітивний розвиток дитини. Якщо батьки демонструють позитивні когнітивні навички, такі як терпимість до інших точок зору та навички вирішення проблем, дитина може навчитися цим навичкам. І те саме може статися навпаки. [5]

Загалом стосунки між батьками можуть мати значний вплив на розвиток дитини, зокрема на її когнітивний, емоційний і соціальний розвиток. Якщо батьки мають здорові та позитивні стосунки, це може сприяти розвитку емоційної стабільності та позитивного світогляду дитини. Батьки також можуть стимулювати розвиток когнітивних і соціальних навичок дитини через розмови, навчання та соціальні взаємодії. На жаль, негативні відносини між батьками можуть мати негативний вплив на розвиток дитини, включаючи проблеми в емоційному та соціальному розвитку, а також проблеми в навчанні та інтелектуальному розвитку. Тому важливо, щоб батьки робили все можливе, щоб підтримувати здорові та позитивні стосунки зі своєю дитиною. [3]

Література

1. Головченко О.О. Шлюб та родина як соціально-психологічне явище. Київ: КНЕУ, 2017.

2. Гнатійк Н.М. Шлюб і сім'я: психологічний аспект. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. С. 59-62.

3. Гименюк І.В. Сімейне життя: проблеми та перспективи. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. С. 34-37.

4. Клокова О.М. Партнерство в шлюбі: взаємодія та комунікація. Київ: Акадевидавництво, 2016. С. 42-44.

5. Посохова О.М. Взаємини у шлюбі та родині: психологічні особливості. Київ: Акадевидавництво, 2017. С. 54-60.

ДІАГНОСТИКА ТА КОРЕКЦІЯ ПРОЯВІВ ТРИВОЖНИХ РОЗЛАДІВ У ПІДЛІТКІВ

Сарницька А. О.

*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(м. Одеса, Україна)*

У статті розглянуті методи діагностики проявів тривожних розладів, зокрема виділені ті, що будуть ефективними у діагностуванні підлітків, а також запропоновані шляхи корекції. Тема є актуальною, тому що підлітки є досі вразливими, цей життєвий період характеризується формуванням самосвідомості, оцінкою себе та своїх реальних бажань, а також ускладненням процесів емоційної сфери. Для підлітків може бути властивий негативізм, зниження продуктивності навчальної діяльності, глибокі переживання та занепокоєння. За Ж.Руссо цей час є «періодом пристрастей і буревіїв», тому він зазначав важливість виховувати у дітей добрі почуття, судження і волю.

Тривожні підлітки мають відмінності від тривожних дітей, адже діти мають тривогу з приводу конкретних предметів, наприклад, комахи, казкові монстри, чи з приводу переживань за батьків. Підлітки більш зосереджені вже на своїй особистості: на змінах у тілі, на своїх успіхах і як інші ставляться до нього.

За статистичними даними тривожні розлади є найбільш розповсюдженим типом психічних захворювань у Європі, який виникає у 14% осіб віком від 14 до 65 років. Перші ознаки тривожних розладів з'являються ще в дитячому та підлітковому віці, особливо це стосується специфічних і соціальних фобій. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) тривожно-фобічні розлади займають 6 місце у світі серед усіх психічних і соматичних захворювань, які стали причиною розвитку інвалідності; вони належать до хронічних захворювань, які мають найбільший вплив на життя пацієнтів.

На сьогоднішній день багато вчених та психологів практиків розробляють методики діагностики та корекції тривожних розладів, аналізують, які причини сприяють збільшенню кількості тривожних дітей та підлітків з кожним роком та які рекомендації можна надати щоб запобігти тривожних розладів. Методологічною основою дослідження стали: Д. Барлоу, А.Бек, О. Бондаренко, Л. Боярин, І. Ващенко, Е.Еріксон, К. Ізард, О. Кокун, К.Міллер, Я. Омельченко, Д. Пайнски, А. Прихожан, Ч.Спілбергер, Б. Філіпс, А. Фрімен, та ін.

Найвпливовішим представником у вивченні підліткового віку був американський психолог Ерік Еріксон. Як стверджував Е. Еріксон розвиток особистості складається із 3 компонентів: соматичний розвиток, розвиток